

УДК 336.144.2:658.15

Нестор О.Ю.,
аспірант кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту,
Львівський національний університет імені Івана Франка*

СУЧАСНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ УКРАЇНИ

Постановка проблеми. Дослідження сучасних особливостей формування фінансової стратегії суб'єктів господарювання України необхідне для глибшого розуміння цього процесу та пошуку шляхів його покращення. Саме тому важливо з'ясувати сутність поняття «фінансова стратегія», основні завдання, які стоять перед нею, та умови, за яких вона є ефективною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням формування та реалізації фінансової стратегії суб'єктів господарювання присвячено багато публікацій у спеціалізованій літературі, а також досліджень зарубіжних науковців, таких як М. Портер, І. Ансофф, Е. Макдоннел, А. Томпсон, А. Д. Стрікланд, а також таких вітчизняних учених, як: М. Білик, Г. Блакита, І. Бланк, І. Вахович, З. Герасимчук, Н. Давиденко, О. Кривицька, А. Поддєрьогін, К. Редченко, Г. Ситник, І. Ткаченко та інших. Невирішеною частиною проблеми є відсутність досліджень синергетичного ефекту фінансової стратегії та її впливу на ефективність стратегічного фінансового планування.

Постановка завдання. Мета статті – дослідити сутність, завдання та сучасні особливості формування фінансової стратегії суб'єктів господарювання України.

Виклад основного матеріалу дослідження. В умовах ринкової економіки, зростання самостійності суб'єктів господарювання України, їхньої відповідальності за результати діяльності, постає об'єктивна необхідність визначення тенденцій розвитку їхнього фінансового стану та перспективних фінансових можливостей. На розв'язання цих завдань спрямовується фінансова стратегія суб'єктів господарювання [1, с. 97].

Варто зауважити, що окремі вчені не визнають фінансову стратегію як економічну категорію, а вважають її лише інструментом реалізації загальної стратегії суб'єктів господарювання та генеральним планом дій з його забезпечення коштами. У свою чергу, фінансова стратегія є частиною загальної стратегії економічного розвитку і має узгоджуватися з її цілями й напрямками. Вона суттєво впливає на загальну економічну стратегію суб'єктів господарювання. Зміна ситуації на макrorівні й на фінансовому ринку зумовлює коригування як фінансової, так і загальної стратегії розвитку суб'єктів господарювання [1, с. 97]. Фінансова стратегія суб'єктів господарювання спрямована на здійснення аналізу фінансового стану; оптимізацію складу основних і оборотних засобів, розподіл прибутку, безготівкових розрахунків, податкову і цінову політику, політику у сфері цінних паперів [10, с. 25]. Вона також охоплює методи та практику формування фінансових ресурсів, їхнє планування та забезпечення фінансової стійкості за ринкових умов господарювання [5, с. 433].

Поняття «фінансова стратегія» зустрічається в роботах зарубіжних і вітчизняних вчених при дослідженні окремих проблем управління фінансами. У найбільш загальному вигляді фінансова стратегія суб'єктів господарювання представляє собою визначення економічної мети і результатів діяльності суб'єктів господарювання, обсягу ресурсів та забезпечення ними при заданій загальній стратегії суб'єктів господарювання [10, с. 24]. Підходи різних авторів до визначення сутності фінансової стратегії не завжди збігаються. Для наочності подано перелічені підходи у систематизованому викладі (табл. 1).

З огляду на це, вважаємо доцільним запропонувати наступне визначення фінансової стратегії – це одна з найважливіших функціональних стратегій, яка є комплексом дій для досягнення фінансових цілей суб'єктів господарювання та ефективного використання їх ресурсів.

Стратегія суб'єктів господарювання є узагальнюючою моделлю дій, необхідних для досягнення поставлених цілей шляхом координації і розподілу його ресурсів. Мета стратегії – домогтися довгострокових конкурентних переваг, що забезпечать суб'єктові господарювання високу рентабельність [10, с. 10].

Основою для здійснення фінансового планування суб'єктом господарювання є місія, що характеризує його призначення, та забезпечення реалізації якого відображається загальною (корпоративною) стратегією. Місія представляє собою комплексну характеристику перспектив розвитку суб'єктів господарювання за такими основними напрямками: види діяльності, використання конкурентних переваг та ресурсів [4, с. 438].

* Науковий керівник: Тесля С. М. – к.е.н., доцент

Таблиця 1

Підходи до визначення сутності фінансової стратегії

Автор	Визначення сутності фінансової стратегії
М. Білик [10]	Фінансова стратегія - це складна багатофакторно орієнтована модель дій і заходів, необхідних для досягнення поставлених перспективних цілей у загальній концепції розвитку в області формування і використання фінансово-ресурсного потенціалу суб'єктів господарювання.
З. Герасимчук, І. Вахович [2]	Фінансова стратегія суб'єктів господарювання – це один з провідних видів його функціональних стратегій, що забезпечує усі основні напрями розвитку його фінансової діяльності і фінансових відносин шляхом формування довгострокових фінансових цілей, вибору найбільш ефективних шляхів їх досягнення, адекватного коригування напрямів формування і використання фінансових ресурсів при зміні умов зовнішнього середовища.
Н. Давиденко [3]	Фінансова стратегія суб'єктів господарювання – це спосіб реалізації суб'єктом господарювання довгострокових цілей фінансової діяльності, усунення суперечності між потребою у фінансових ресурсах і можливостями їх формування.
К. Редченко [6]	Фінансова стратегія – це загальний план визначення фінансових результатів і фінансових потреб, а також альтернативного вибору джерел фінансування з метою мінімізації вартості капіталу та максимізації прибутку.
І. Ткаченко [8]	Фінансова стратегія суб'єктів господарювання – це формування системи довгострокових цілей фінансової діяльності й вибір найбільш ефективних шляхів їх досягнення.

Джерело: узагальнено автором на основі вказаних джерел

Стратегічні цілі управління фінансами можна розподілити у такий спосіб:

- поліпшення фінансового стану, запобігання кризовому стану і банкрутству;
- зростання обсягів виробництва і реалізації;
- забезпечення високої конкурентоспроможності, що визначається високим (у порівнянні з конкурентами) показником рентабельності капіталу, тобто прибутку на одиницю капіталу;
- максимізація ринкової вартості компанії [11, с. 17].

Виділяють такі вимоги до стратегічних фінансових цілей суб'єктів господарювання:

- підпорядкованість головній цілі функціонування суб'єктів господарювання, тобто вони мають відповідати місії суб'єктів господарювання на ринку та не суперечити стратегічним цілям інших (окрім фінансової) видів діяльності;
- орієнтація на високий результат фінансової діяльності, що стимулюватиме фінансових менеджерів до їх досягнення, активізує діяльність щодо більш повного використання фінансового потенціалу;
- реальність (досяжність), що передбачає встановлення стратегічних цілей, яких суб'єктові господарювання досягти під силу;
- вимірність, що вимагає встановлення конкретних показників, досягнення яких відповідає стратегічній меті розвитку фінансової діяльності суб'єктів господарювання;
- однозначність розуміння, що вимагає чіткості та зрозумілості при формуванні кількісних параметрів та термінів, призначенні відповідальних тощо;
- наукова обґрунтованість, тобто врахування об'єктивних економічних законів, що визначають умови здійснення фінансової діяльності суб'єктів господарювання та її ефективність;
- взаємопідтримка, що вимагає побудови дерева цілей фінансової діяльності суб'єктів господарювання та виділення з них найбільш пріоритетних;
- гнучкість, що передбачає можливість коригування стратегічних фінансових цілей під впливом зміни чинників зовнішнього та внутрішнього середовища.

Стратегічні цілі формуються на тривалий період (від 3 до 5 і більше років), що передбачає певну невизначеність і відповідно вимагає застосування методів прогнозування, які б враховували ймовірність зміни тих чи інших чинників [2, с. 56].

Система стратегічних цілей повинна забезпечити формування достатніх обсягів фінансових ресурсів та високорентабельне використання власного капіталу; оптимізацію структури активів і капіталу; допустимий рівень фінансових ризиків у процесі реалізації майбутньої діяльності суб'єктів господарювання й таке інше.

Конкретизація цільових показників фінансової стратегії здійснюється за періодами її реалізації. У процесі цієї конкретизації забезпечується динамічність представленої системи цільових стратегічних нормативів фінансової діяльності, а також їхня внутрішня та зовнішня синхронізація в часі. Зовнішня синхронізація передбачає узгодження в часі реалізації розроблених показників фінансової стратегії з показниками загальної стратегії розвитку суб'єктів господарювання, а також з прогнозними змінами кон'юнктури фінансового ринку. Внутрішня синхронізація передбачає узгодження в часі усіх цільових стратегічних нормативів фінансової діяльності між собою.

Головною метою формування стратегічних цілей фінансової діяльності є підвищення рівня добробуту суб'єктів господарювання і максимізація його ринкової вартості. Разом з цим ця головна мета потребує конкретизації з урахуванням задач і особливостей наступного фінансового розвитку суб'єктів господарювання.

Враховуючи мінливість кон'юнктури і тенденцій розвитку ринків, високий ступінь інноваційності фінансових інструментів, якими оперують суб'єкти господарювання, значну їхню залежність від векторів руху макроекономічних і соціально-політичних процесів у світовому співтоваристві, варто сформулювати напрями формування програм і проектів із реалізації фінансової стратегії.

Серед них можна виділити:

1) виокремлення пріоритетних для суб'єктів господарювання ринків і окремих цільових сегментів для діяльності на перспективу;

2) аналіз і обґрунтування стабільних джерел фінансування;

3) вибір фінансових інститутів як прийнятних партнерів і посередників, що можуть ефективно співпрацювати з суб'єктом господарювання у довгостроковому періоді (зокрема, по створенню стратегічних альянсів);

4) розробка довгострокової інвестиційної програми, погодженої з пріоритетними напрямками розвитку суб'єктів господарювання, зумовленими загальною стратегією;

5) використання фінансових механізмів майбутніх угод за проектом злиттів і поглинань, а також інших заходів щодо фінансової реструктуризації суб'єктів господарювання;

6) створення умов на майбутнє щодо підтримки поступового зростання ринкової вартості суб'єктів господарювання і стабільних курсів випущених цінних паперів;

7) формування й удосконалення в перспективі ефективних внутрішніх фінансових потоків суб'єктів господарювання, механізмів трансферного ціноутворення;

8) побудова відповідно до стратегії програми ефективного централізованого управління фінансами в сполученні з обґрунтованою децентралізацією інших управлінських функцій у рамках великого диверсифікованого суб'єктів господарювання;

9) прогностичні розрахунки фінансових показників при стратегічному плануванні діяльності суб'єктів господарювання [10, с. 29-30].

Реалізація фінансової стратегії суб'єктів господарювання забезпечує формування й ефективно використання фінансових ресурсів, виявлення найефективніших напрямів інвестування, відповідність фінансових дій економічному стану, визначення головної загрози з боку конкурентів та шляхів досягнення переваги над ними [1, с. 97].

Необхідність виокремлення фінансової стратегії в самостійну частину корпоративної стратегії суб'єктів господарювання зумовлена:

– диверсифікованістю діяльності великих корпорацій через охоплення ними різних ринків, у тому числі фінансових;

– потребами пошуку джерел фінансування стратегічних проектів;

– наявністю єдиної для всіх суб'єктів господарювання кінцевої мети при виборі стратегічних орієнтирів і їхньої оцінки – максимізації фінансового ефекту;

– розвитком міжнародних і національних фінансових ринків для запозичення фінансових ресурсів та прибуткового розміщення капіталу, що пов'язано з посиленням ролі фінансів у життєдіяльності суб'єктів господарювання [10, с. 23-24].

При формуванні фінансової стратегії суб'єктів господарювання треба виходити з таких положень:

– фінансова стратегія суб'єктів господарювання повинна взаємоузгоджуватись із корпоративною стратегією, а не суперечити їй;

– вибір фінансової стратегії має узгоджуватися з іншими функціональними стратегіями розвитку суб'єктів господарювання;

– стратегічні фінансові цілі суб'єктів господарювання повинні відповідати його фінансовим можливостям та враховувати потенційні небезпеки;

– фінансова стратегія має бути гнучкою, вчасно реагувати на зміну чинників зовнішнього та внутрішнього середовища;

– процес реалізації фінансової стратегії повинен забезпечуватись найбільш ефективними з усієї багатоманітності засобами [2, с. 56].

Завданнями фінансової стратегії є:

– визначення способів проведення успішної фінансової стратегії та використання фінансових можливостей;

– налагоджування перспективних фінансових взаємовідносин із суб'єктами господарювання, бюджетом, банками й іншими фінансовими інститутами;

– фінансове забезпечення операційної та інвестиційної діяльності на перспективу;

– вивчення економічних і фінансових можливостей імовірних конкурентів;

- розробка і вжиття заходів із забезпечення фінансової стійкості;
- розробка способів виходу з кризового стану та методів управління за умов кризового стану суб'єктів господарювання [9, с. 411].

Фінансова стратегія суб'єктів господарювання забезпечує:

- формування й ефективне використання фінансових ресурсів;
- виявлення найефективніших напрямів інвестування та зосередження фінансових ресурсів на цих напрямках;
- відповідність фінансових дій економічному стану та матеріальним можливостям суб'єктів господарювання;
- виявлення головної загрози з боку конкурентів, правильний вибір напрямів фінансових дій і маневрування для досягнення вирішальної переваги над конкурентами [9, с. 412-413].

Як зазначає М. Білик, логіка побудови фінансової стратегії може бути двоякою: 1) ресурсною (що починається від ресурсів до їх реалізації) або 2) цільовою (від цілей до ресурсів для їхньої реалізації) і залежить від пріоритетів, прийнятих при формуванні загальної стратегії суб'єктів господарювання [10, с. 33].

Кожен суб'єкт господарювання повинен мати власну фінансову стратегію, яка залежить від його розміру, стадії розвитку, сфери діяльності, фінансового стану, обсягу та напрямів розміщення ресурсів.

Фінансова стратегія характеризує різні відносини суб'єктів господарювання у виробничій, кредитній, інвестиційній та фінансовій сферах господарювання. Вона визначає поведінку суб'єктів господарювання на ринку, формування його ринкової позиції відповідно до стану, використання фінансових ресурсів, а також грошово-кредитних інструментів [10, с. 25-26].

Важливою умовою при визначенні періоду формування фінансової стратегії суб'єктів господарювання є можливість передбачити розвиток економіки в цілому, а горизонт планування складає в середньому в межах трьох років щодо кон'юнктури тих сегментів фінансового ринку, з якими пов'язана майбутня фінансова діяльність суб'єктів господарювання в умовах нинішньої нестабільності розвитку економіки країни. Умовами визначення періоду формування фінансової стратегії є також галузева належність суб'єктів господарювання, його розмір, стадії життєвого циклу тощо.

Необхідно враховувати, що в реальних умовах фінансові стратегії суб'єктів господарювання, методи їхньої реалізації зумовлені інтенсифікацією процесу глобалізації світової економіки. Це визначає тенденції глобалізації всіх напрямів діяльності суб'єктів господарювання, і, насамперед, фінансових, у частині використання сучасних фінансових інструментів і операцій, трансформації інституціональних форм суб'єктів господарювання.

Для фінансової стратегії, як і для загальної стратегії суб'єктів господарювання, характерні три основні відмінні риси: 1) незворотність, 2) перманентність і 3) довгостроковість наслідків. Тобто з реалізацією фінансової стратегії змінюється потенціал суб'єктів господарювання і стає майже неможливим повернення до колишнього стану, а в протилежному випадку, пов'язаний з втратами часу і значних ресурсів. Перманентний характер стратегії виявляється в тому, що суб'єкти господарювання постійно перебувають у стані розроблення, коригування та реалізації своєї стратегії. Перманентність стратегії визначається мінливістю навколишнього ділового середовища, партнерів, конкурентів, нестабільністю підприємницького клімату, ринкової ситуації тощо [10, с. 31].

Розробка фінансової стратегії суб'єктів господарювання безпосередньо пов'язана зі стратегічним фінансовим плануванням. Вона насамперед орієнтована на довгострокову перспективу або на вирішення ключового пріоритетного завдання в конкретному періоді часу [10, с. 26].

Розробка фінансової стратегії за найбільш важливими аспектами фінансової діяльності дозволяє приймати ефективні управлінські рішення, пов'язані з фінансовим розвитком суб'єктів господарювання [8, с. 21].

Успіх фінансової стратегії суб'єктів господарювання гарантується, коли фінансові стратегічні цілі відповідають реальним економічним та фінансовим можливостям суб'єктів господарювання, коли чітко централізовано фінансове керівництво, а методи його є гнучкими та адекватними змінам фінансово-економічної ситуації [8, с. 246].

При формуванні фінансової стратегії суб'єктів господарювання необхідно оцінювати її ефективність, що ґрунтується на прогностичних розрахунках різних фінансових показників, а також на прогнозуванні динаміки нефінансових результатів реалізації розробленої стратегії (зростання ділової репутації суб'єктів господарювання, підвищення рівня управління фінансовою діяльністю його структурних підрозділів тощо) [9, с. 412].

Ефективна фінансова стратегія підтримує загальну стратегію суб'єктів господарювання і є сполучною ланкою між довгостроковою метою, напрямом руху капіталу й оперативним управлінням [10, с. 24]. Тобто, можемо стверджувати, що існує синергетичний ефект фінансової стратегії – це відповідність її цілей та завдань загальній (корпоративній або діловій, залежно від диверсифікованості суб'єктів господарювання) стратегії, наслідком чого є підвищення ефективності як фінансової, так і загальної стратегії суб'єктів господарювання.

Ефективність фінансової стратегії досягається за:

- відповідності розробленої фінансової стратегії загальній стратегії суб'єктів господарювання, ступеню узгодженості цілей, напрямків і етапів реалізації цих стратегій;
- узгодженості фінансової стратегії суб'єктів господарювання з прогнозованими змінами у зовнішньому підприємницькому середовищі;
- реалізації розробленої суб'єктом господарювання фінансової стратегії щодо формування власних і залучених зовнішніх фінансових ресурсів тощо [8, с. 244].

Без застосування ефективної стратегії суб'єкт господарювання не може бути конкурентоспроможним. Тільки на її основі можна досягти макроекономічної стабілізації та економічного зростання. Залежно від умов і обставин, що складаються, ця проблема розв'язується різними суб'єктами господарювання по-різному, але в її основі лежить складна і трудомістка робота із створення та реалізації конкурентних переваг. Домогтися конкурентних переваг на ринку, забезпечити нормальну роботу не тільки сьогодні, але й у перспективі може суб'єкт господарювання, який застосовує стратегічне управління, своєчасно адаптується до змін зовнішнього середовища, розробляє та втілює науково обґрунтовані стратегії розвитку [7, с. 3].

Висновки з проведеного дослідження. На основі проведеного дослідження можемо зробити наступні висновки: фінансова стратегія суб'єкта господарювання відіграє вагомий роль для визначення тенденцій розвитку їх фінансового стану та перспективних фінансових можливостей. Ефективність фінансової стратегії забезпечується якісно розробленою загальною стратегією розвитку суб'єктів господарювання (і, відповідно, фінансової стратегії як її складової) та постійним і своєчасним коригуванням відповідно до змін середовища господарювання, грамотним управлінням фінансовими ресурсами тощо. Завдяки ефективній фінансовій стратегії суб'єкти господарювання забезпечують собі конкурентні переваги на ринку та, як наслідок, зростання рентабельності та ринкової вартості.

Бібліографічний список

1. Білик М.Д. Бюджетування у системі фінансового планування / М.Д. Білик // Фінанси України. – 2003. – № 3. – С. 97-109.
2. Герасимчук З.В. Фінансовий менеджмент : [навч. посіб.] / З.В. Герасимчук, І.М. Вахович ; Луц. держ. техн. ун-т, Київ. нац. торг.-екон. ун-т. – [2-е вид., перероб. і допов.]. – Луцьк : Надстир'я, 2007. – 409 с.
3. Давиденко Н.М. Фінансовий менеджмент : [підручник] / Н.М. Давиденко. – К. : ТОВ “Задруга”, 2012. – 516 с.
4. Лігоненко Л.О. Фінанси підприємства : [підручник] / Л.О. Лігоненко, Н.М. Гуляєва, Н.А. Гринюк. – К. : КНТЕУ, 2007. - 491 с.
5. Островська Г.Й. Фінансовий менеджмент : [навчальний посібник] / Г.Й. Островська. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2008. - 576 с.
6. Редченко К.І. Стратегічний аналіз у бізнесі : [навчальний посібник] / К.І. Редченко. – [Видання 2-ге, доповнене]. – Львів : “Новий Світ-2000”, 2003. – 272 с.
7. Стратегічне управління : [підручник] / [Тищенко О.М., Хміль Т.М., Василик С.К. та ін.]. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2009. – 280 с.
8. Ткаченко І.П. Фінансовий менеджмент : [навчальний посібник] / І.П. Ткаченко. – Дніпродзержинськ : ДДТУ, 2013. – 358 с.
9. Фінанси підприємств : [підручник] / [Поддєрьогін А.М., Білик М.Д., Буряк Л.Д. та ін.] ; кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. – [Восьме вид., перероб. та доп.]. – К. : КНЕУ, 2013. – 519 с.
10. Фінанси підприємств: проблеми та перспективи : [монографія]. В 3 т. / [За ред. д.е.н., професор М.Д. Білик]. – Київ : ТОВ “ПанТот”, 2012. – Т. 2. : Фінансові аспекти інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств. – 277 с.
11. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. [для студ. вищих навч. закладів] / [Краснова В.В., Жнякін Б.О., Хромов М.І. та ін.] ; за заг. ред. В.В. Краснової. – Донецьк : ДонНУ, 2013. – 463 с.

References

1. Bilyk, M.D. (2003), “Budgeting in financial planning system”, *Finansy Ukrainy*, no. 3, pp. 97-109.
2. Herasymchuk, Z.V. and Vakhovych, I.M. (2007), *Finansovyj menedzhment* [Financial management], tutorial, Nadstyria, Lutsk, Ukraine, 409 p.
3. Davydenko, N.M. (2007), *Finansovyj menedzhment* [Financial management], textbook, TOV “Zadruha”, Kyiv, Ukraine, 516 p.
4. Lihonenko, L.O., Huljaieva, N.M. and Hryniuk, N.A. (2007), *Finansy pidpryiemstva* [Corporate finance], textbook, KNTEU, Kyiv, Ukraine, 491 p.
5. Ostrovska, H.Y. (2008), *Finansovyj menedzhment* [Financial management], tutorial, Pidruchnyky i posibnyky, Ternopil, Ukraine, 576 p.

6. Redchenko, K.I. (2003), *Stratehichnyi analiz u biznesi* [Strategic analysis in business], tutorial, "Novyi Svit-2000", Lviv, Ukraine, 272 p.
7. Tyshchenko, O.M., Khmil, T.M., Vasylyk, S.K. et al. (2009), *Stratehichne upravlinnia* [Strategic management], textbook, VD "INZhEK", Kharkiv, Ukraine, 280 p.
8. Tkachenko, I.P. (2013), *Finansovyi menedzhment* [Financial management], tutorial, DDTU, Dniprodzerzhynsk, Ukraine, 358 p.
9. Poddierohin, A.M., Bilyk, M.D., Buriak, L.D. et al. (2013), *Finansy pidpriemstv* [Corporate finance], textbook, KNEU, Kyiv, Ukraine, 519 p.
10. Bilyk, M.D. (2012), *Finansy pidpriemstv: problemy ta perspektyvy* [Finance of enterprises: problems and prospects], *Tom 2. Finansovi aspekty innovatsiino-investytsiinoho rozvytku pidpriemstv* [Vol. 2. Financial aspects of innovation and investment development of business], monograph, TOV "PanTot", Kyiv, Ukraine, 277 p.
11. Krasnova, V.V., Zhniakin, B.O., Khromov, M.I. et al. (2013), *Finansovyi menedzhment* [Financial management], high school tutorial, DonNU, Donetsk, Ukraine, 463 p.

Нестор О.Ю. СУЧАСНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ УКРАЇНИ

Мета – дослідити сутність, завдання та сучасні особливості формування фінансової стратегії суб'єктів господарювання України.

Методика дослідження. Для розв'язання завдань, поставлених у дослідженні, використовувалися загальнонаукові та специфічні методи наукового пізнання: табличний метод (для наочного представлення результатів проведеного дослідження), методи індукції та дедукції (визначення сутності базових термінів), метод діалектичного пізнання (при дослідженні особливостей фінансової стратегії суб'єктів господарювання України), методи теоретичного узагальнення і системного аналізу (для систематизації підходів до фінансової стратегії).

Результати. Обґрунтовано, що фінансова стратегія суб'єкта господарювання відіграє вагомую роль для визначення тенденцій розвитку їх фінансового стану та перспективних фінансових можливостей. Встановлено, що завдяки ефективній фінансовій стратегії суб'єкти господарювання забезпечують собі конкурентні переваги на ринку та, як наслідок, зростання рентабельності та ринкової вартості.

Наукова новизна. Запропоновано наступні визначення: фінансова стратегія – це одна з найважливіших функціональних стратегій, яка є комплексом дій для досягнення фінансових цілей суб'єктів господарювання та ефективного використання їх ресурсів; синергетичний ефект фінансової стратегії – це відповідність її цілей та завдань загальній (корпоративній або діловій, залежно від диверсифікованості суб'єктів господарювання) стратегії, наслідком чого є підвищення ефективності як фінансової, так і загальної стратегії суб'єктів господарювання.

Практична значущість. Результати дослідження можуть бути використані науковцями та практиками для поглиблення розуміння сутності фінансової стратегії та її ефективності.

Ключові слова: фінансова стратегія, стратегічне фінансове планування, стратегічні цілі, ефективність, суб'єкти господарювання, Україна.

Nestor O.Yu. MODERN FEATURES OF FORMATION OF FINANCIAL STRATEGY OF UKRAINIAN ENTERPRISES

Purpose is studied the nature, objectives and features of the modern development of the financial strategy of economic entities of Ukraine.

Methodology of research. To solve the problems raised in the study used the general scientific and specific methods of scientific knowledge: tabular method (for visual presentation of the results of the study), methods of induction and deduction (definition of the nature of basic terms), the method of dialectical cognition (the study of financial strategy of Ukrainian enterprises), methods of theoretical generalization and system analysis (for systematization of approaches to financial strategy).

Findings. It is proved that the financial strategy plays a key role in determining the trends of the enterprise's financial status and their future financial opportunities. It is established that due to effective financial strategies entities provide a competitive advantage in the market and, consequently, increase profitability and market value.

Originality. The following definitions are proposed: financial strategy is one of the most important functional strategies, which is a set of actions to achieve the financial goals of economic and efficient use of resources; synergistic effect of the financial strategy – the conformity of goals and objectives of the financial strategy with the general strategy of enterprises, and the result is improving both the financial and general strategy effectiveness.

Practical value. Results of the study can be used by scientists and practitioners to deepen understanding of the nature of the financial strategy and its effectiveness.

Key words: financial strategy, strategic financial planning, strategic objectives, effectiveness, enterprises, Ukraine.

Нестор О.Ю. СОВРЕМЕННЫЕ ОСОБЕННОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ ФИНАНСОВОЙ СТРАТЕГИИ СУБЪЕКТОВ ХОЗЯЙСТВОВАНИЯ УКРАИНЫ

Цель – исследовать сущность, задачи и современные особенности формирования финансовой стратегии субъектов хозяйствования Украины.

Методика исследования. Для решения задач, поставленных в исследовании, использовались общенаучные и специфические методы научного познания: табличный метод (для наглядного представления

результатов проведенного исследования), методы индукции и дедукции (определение сущности базовых терминов), метод диалектического познания (при исследовании особенностей финансовой стратегии субъектов хозяйствования Украины), методы теоретического обобщения и системного анализа (для систематизации подходов к финансовой стратегии).

Результаты. Обосновано, что финансовая стратегия субъектов хозяйствования играет важную роль для определения тенденций развития их финансового состояния и перспективных финансовых возможностей. Установлено, что благодаря эффективной финансовой стратегии субъекты хозяйствования обеспечивают себе конкурентные преимущества на рынке и, как следствие, рост рентабельности и рыночной стоимости.

Научная новизна. Предложены следующие определения: финансовая стратегия – это одна из важнейших функциональных стратегий, которая представляет собой комплекс действий для достижения финансовых целей субъектов хозяйствования и использования их ресурсов; синергетический эффект финансовой стратегии – это соответствие ее целей и задач общей (корпоративной или деловой зависимости от диверсификации субъектов хозяйствования) стратегии, следствием чего является повышение эффективности как финансовой, так и общей стратегии субъектов хозяйствования.

Практическая значимость. Результаты исследования могут быть использованы учеными и практиками для углубления понимания сущности финансовой стратегии и ее эффективности.

Ключевые слова: финансовая стратегия, стратегическое финансовое планирование, стратегические цели, эффективность, субъекты хозяйствования, Украина.